

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Svend Erik Sørensen (KF)
- 2 Ikast (KF)
- 3 Elisabeth Krog (KF)
- 4 Steenholdt (GrønL.)
- 5 Ivar Hansen (V)
- 6 Fogh Rasmussen (V)
- 7 Birgith Mogensen (CD)
- 8 Kofod-Svendsen (KrF)
- 9 Arne Jensen (S)
- 10 Qvist Jørgensen (S)
- 11 Søren B. Jørgensen (S)
- 12 Preben Lange (S)
- 13 Tove Lindbo Larsen (S)
- 14 Henning Nielsen (S)
- 15 Margrete Auken (SF)
- 16 Jes Lunde (SF)
- 17 Lone Dybkjær (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Collet (KF)
Bo Kristensen (KF)
- 5-6 Povl Brøndsted (V)
Tørnæs (V)
- 7 Bente Juncker (CD)
- 8 Annelise Gotfredsen (KF)
- 9-14 Hans Hækkerup (S)
Lissa Mathiasen (S)
- 15 Lilli Gyldenkilde (SF)
- 16 Albrechtsen (VS)
- 17 Dagmar Mørk Jensen (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 43:

Forslag til lov om ændringer i vejlove.
(Fremsat 31/10 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lerke (S):

Meningen med dette lovforslag er at forenkle og tydeliggøre de regler, under hvilke vejbestyrelserne skal arbejde, og hvilken retsstilling den enkelte borger har. De kompetente myndigheder har været hørt, og lovforslaget er tilsyneladende blevet således udformet, at loven bliver til at arbejde efter; det er jo det, der er sagen. Det er tilsyneladende et

pænt lovforslag, embedsmændene har stukket i hånden på ministeren.

Mit parti kan tilsige velvillig behandling i udvalget.

Ikast (KF):

Det foreliggende forslag til lov om ændringer i vejlove opfylder til fulde det, vi havde forventet af det, idet det betyder regelforenkling. Hele vejlovgivningen bliver så forenklet, som det kan ske på nuværende tidspunkt, og den justering, der er foregået, er sammenfaldende med de erfaringer, der er sket i perioden siden sidste ændring.

Fra konservativ side kan vi anbefale lovforslaget til hurtig behandling igennem udvalget.

Svend Heiselberg (V):

Lovforslaget betyder en klar forenkling af administrationen af vejlovene, og det er noget, vi i venstre i høj grad kan tilslutte os. Bl.a. lægges visse opgaver, der tidligere har været varetaget centralt, nu ud til vejbestyrelserne. Endvidere indføres der begrænsning af adgangen til at klage til ministeriet over vejbestyrelsernes administration af loven.

Men vi vil dog gerne i udvalget se på pkt. 11 i § 56, vedrørende gennemførelse af ekspropriation, for det sker undertiden ved visse vejomlægninger, at grundlaget for en forretnings eksistens bliver fjernet, og der er ofte kommet klager; Jyske Købmandsforening er en af de sidste sager, jeg kan huske. Det ville nok være rimeligt, om vi i udvalget diskuterede, om den erstatning, man giver, når man fjerner grundlaget for en forretning, er tilstrækkelig stor. Men venstre kan i øvrigt give sin fulde støtte til lovforslaget.

Ole Henriksen (SF):

I SF ser vi også med sympati på, at der sker forenklinger i lovene, og selv om omfanget af det, der står tilbage, nu også ser kompliceret ud, mener vi dog, at der vil ske nogle nødvendige forenklinger. Der er selvfølgelig ting, vi gerne vil have nærmere belyst i udvalget; og noget, der måske stikker lidt i øjnene, er forslaget om at reducere klageadgangen. Ministeren antyder i bemærkningerne, at det er mindre væsentlige sager, som der altså ikke skal kunne klages over til ministeren. Jeg ved ikke, om man senere i et

[Ole Henriksen]

cirkulære eller en bekendtgørelse, der går ud til de enkelte vejmyndigheder og amter og kommuner, vil oplyse, hvad »mindre væsentlige sager« er. Nu kan det være, ministeren synes, at der er noget, der er mindre væsentligt, men som den enkelte borger, der måske har problemer, synes er en stor sag, så jeg vil bede om, at vi i udvalget får en nærmere forklaring på, hvad det er, ministeren mener dermed.

Kirsten Wind Rasmussen (CD):

Siden regeringens tiltrædelse har det været en stor opgave at få begyndt genopretningen af dansk økonomi; det er et af hovedområderne. Et andet væsentligt område er regelsaneringsarbejdet eller, som ministeren kalder det i lovforslaget, »regelforenklingsarbejdet«.

Vi er meget trykke ved at give tilslutning til ministerens lovforslag, da det, som det fremgår af bemærkningerne, støttes af kommunerne. Vi er også glade for, at det bliver vejbestyrelserne, der tager konkret stilling til nogle af de opgaver, der hidtil er blevet varetaget fra centralt hold.

For så vidt angår spørgsmålet om begrænsningen af klager til ministeriet over de enkelte vejbestyrelses organisation lægger vi særlig vægt på ministerens bemærkning om, at dette kan ske uden væsentlig tilsidesættelse af retssikkerhedshensyn.

Men som sagt støtter vi ministerens forslag, i hvilken anledning vi vel ikke kan gøre krav på dagens største overraskelse.

Jens Otto Madsen (VS):

Ministeren for offentlige arbejder sælger ændringen af vejlovene under etiketterne »forenkling« og »decentralisering«, sidstnævnte ved at lægge visse opgaver fra det centrale ud til vejbestyrelserne.

Hvis det drejede sig om virkelig decentralisering og forenkling, var det mere konsekvent helt at lave vejlovene om og i stedet for at have tre vejbestyrelser som nu kun at have én vejbestyrelse. Det kræver selvfølgelig, at der laves andre økonomiske fordelinger, så man ikke bare vælter de økonomiske byrder over på kommunerne.

Det, der ligger VS på sinde i denne sag, er imidlertid indskrænkningerne i klageadgangen. VS har altid vendt sig imod indskrænkninger i borgernes klageadgang, og vi har

også altid vendt os mod de generelle bemyndigelser til ministeren. Med dette lovforslag agter ministeren at indføre begge disse to uskikke på én gang. Ministeren skal nemlig selv afgøre, hvad man kan klage til ham over, og hvad man ikke kan klage til ham over. Den vil VS naturligvis ikke købe.

Det fremgår også af bemærkningerne, at Kommunernes Landsforening har haft en finger med i spillet, og det giver naturligvis anledning til ekstra agtpågivenhed, for så er det erfaringsmæssigt ikke ligefrem en udvidelse af demokratiet, der står på tapetet.

Det er der heller ikke her. Som sædvanlig går Kommunernes Landsforening forrest, når det gælder om at svække borgernes retsstilling over for det offentlige, jfr. også tankerne om indskrænkning af borgernes klageadgang i lokalplansagerne. Kommunernes Landsforening har fået med, at klagefristen nedsættes fra 3 måneder til 8 uger, fordi, som man siger i bemærkningerne til lovforslagets pkt. 24, »denne frist passer bedre ind i kommunalbestyrelsernes arbejdsgang med møder normalt hver fjerde uge«. Hvad er det her for noget sniksnak? Annoncering tager tid, behandling før forelæggelse for kommunalbestyrelserne tager tid. Disse 4 ugers sekvenser har ikke nogen som helst betydning, for med annoncering og behandling i administrationen vil der jo gå længere tid end 2 gange 4-ugers sekvenser, og det er ingen naturlov, at annonceringsfasen og behandlingsfasen varer præcis 1 eller præcis 2 4-ugers sekvenser. Nej, det, der sker ved at begrænse klagefristen, er, at kommunerne får mulighed for at afvikle hele indsigelsesperioden i løbet af en sommerferie, som de jo i forvejen er specialister i, når det er en varm kartoffel, der er i hænderne. Erfaringer fra lokalplansagerne skræmmer.

I loven om private fællesveje vil ministeren indføre en klar sontring, alt efter hvilket formål en bestemt trafiksanering tjener. Der skelnes mellem trafikale forhold og forbedringer af det trafikale miljø på vejene. Denne sontring giver mulighed for at pålægge grundejerne og dermed lejerne udgifter i større omfang, end det er tilfældet i dag. Dermed bliver trafiksaneringen, når det gælder en forbedring af det trafikale miljø, til et spørgsmål om at betale. Enhver ved, at de økonomisk svageste grupper ofte bor i de områder, hvor en forbedring af det trafikale

[Jens Otto Madsen]

miljø er mest påtrængende. Det er også i de områder, hvor en forbedring af gårdarealer er vanskelig eller umulig. Enhver ved, at disse beboere vil have besvær med at betale. Vi har i forvejen set tendenser til, at kommunerne nedklassificerer offentlige veje til private fællesveje. Nu bliver det tydeliggjort, at beboerne selv direkte eller indirekte skal betale, men den køber vi altså heller ikke.

Vi vil forholde os særdeles kritisk under udvalgsbehandlingen til de sager, som jeg her har ridset op, og vil holde os vågne omkring dem.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Jeg skal på kristeligt folkepartis vegne give tilslutning til lovforslaget. Jeg synes, det var dejligt at sidde og læse sådan et lovforslag, der går ud på at forenkle, og som ikke giver forøgede udgifter. Kristeligt folkeparti er tilhænger af, at afgørelser træffes så nær de berørte personer som overhovedet muligt, og vi ved, at mange af de dobbeltafgørelser og den dobbeltadministration, der foregår, er til stor gene for mange mennesker og trækker sagerne ud, så vi håber på en hurtig og positiv udvalgsbehandling fra alle.

Dohrmann (FP):

Det hedder så pænt, at forslaget er et led i regeringens regelforenklingsarbejde, og det lyder da meget fornuftigt – det er der sikkert behov for på flere områder – men som andre ordførere studsede også jeg over et par ting først og fremmest i ministerens fremsættelsestale, spørgsmål, som jeg håber ministeren vil forsøge at få afklaret her i dag.

Det første, jeg gerne vil have afklaret, er følgende afsnit i fremsættelsestalen: »Forslaget lægger visse opgaver, der hidtil er varetaget centralt, ud til vejbestyrelserne«. Jeg vil gerne spørge ministeren direkte, om det er et beskedent forsøg på at begrænse nogle af de funktioner, vejdirektoratet har i dag, at lægge dem ud til amterne. Der har før været et forslag her i folketinget, som der i hvert fald ikke var flertal for, og derfor skulle vi nødig have sådan noget smuglet igennem i dag. Jeg håber ikke, det er tilfældet, men det kan ministeren sikkert afkræfte.

Den anden ting, jeg også mener er helt uacceptabel, er bemærkningen om, at man vil begrænse klageadgangen uden at tilside-

sætte væsentlige retssikkerhedshensyn. Hvad er »væsentlige retssikkerhedshensyn«? Det er noget af det mest svævende, som man overhovedet kan finde – ja, det må overhovedet ikke forekomme i et lovforslag og slet ikke i en ministers fremsættelsestale. Vi ved alle sammen, at borgernes ret over for hele samfundsmaskineriet er yderst beskeden i dag, og jeg føler mig meget utryk, hvis folketinget vedtager en lov af denne karakter med sådan nogle bemærkninger som »væsentlige retssikkerhedshensyn«, for hvem skal vurdere det? Er det ministeren, eller skal der sidde et hav af jurister og sagførere og vurdere, hvad der er væsentligt, og hvad der ikke er væsentligt? Jeg håber ligesom flere andre ordførere, at det er noget, der bliver givet en fornuftig forklaring på her i folketinget i dag. Det er godt nok at få lavet regelsanering, men det skal i hvert fald ikke gå ud over borgernes retssikkerhed, for den er ikke for god i forvejen.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Forslaget er som bekendt, og som det er sagt, udtryk for, at man er i gang med en regelsanering. Det skal nu også gælde på vejområdet, og når man læser lovforslagets tekst, får man også et klart indtryk af, at der virkelig er behov for regelsanering.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om der ikke også er brug for lidt sprogsanering. Jeg vil gerne læse, hvad der står i punkt 11. Der står:

»Rejses der krav om erstatning i forbindelse med gennemførelse af en ekspropriation af nogen, der ikke er omfattet af ekspropriationen, og er erstatningsspørgsmål vedrørende ekspropriationen i forvejen indbragt for taksationsmyndighederne, skal vejbestyrelsen efter begæring fra den pågældende forelægge spørgsmålet for taksationskommissionen, som kan optage sagen til påkendelse, hvis den finder sagen egnet til behandling for kommissionen.«

Hvis nogen skulle være i tvivl om, hvad der menes med den tekst, kan de læse en forklaring til teksten under bemærkningerne til lovforslaget. Her står der:

»Ændringen skal tydeliggøre bestemmelsens oprindelige hensigt, hvorefter grundejeren alene har en mulighed for at få et spørgsmål, der ikke vedrører ekspropriationen, f.eks. spørgsmål af naboretlig art, vurde-

[Bilgrav-Nielsen]

ret af taksationsmyndighederne, når disse i forvejen beskæftiger sig med det pågældende anlægsarbejde, således at den hidtidige uensartede praksis bringes i overensstemmelse med det oprindelige formål med bestemmelsen.«

Skulle man stadig være i tvivl om, hvad der gælder, er der udsigt til, at der bliver udsendt et cirkulære og yderligere vejledning om forståelse af loven.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Tak for den gode modtagelse. Jeg kan konstatere, at et flertal af ordførerne har forstået regeringens hensigt med dette lovforslag. Jeg tror også, det gælder hr. Lerke, som muntrede sig og mig med en bemærkning om, at embedsmændene har stukket dette lovforslag i hånden på ministeren. Ja, det er da klart; det er det, vi har embedsmændene til, og det er det, vi har ministrene til, så det fungerer, som det skal, og som det altid har fungeret og sikkert også vil fungere, hvis hr. Lerkes parti skulle komme i regering igen og besætte denne post.

Det afgørende er signalerne til, at dette er blevet udarbejdet, og dér udtrykker jeg min store glæde over, at hr. Lerke og socialdemokratiet anerkender intentionerne og går positivt ind i dem. Det er det afgørende. At jeg ikke skal sidde og lave detaljarbejde af den art, det forstår vi hinanden på, så jeg vil bare kvittere og sige, at jeg synes, det er muntret og dejligt, når vi kan forhandle på en sådan måde.

Hr. Ole Henriksen siger, at der stadig er komplicerede ting. Jeg skal heller ikke påstå, at enhver mulighed for yderligere forenklinger, regelsaneringer, moderniseringer og lettelser hermed er afsluttet; det vil kunne fortsætte.

Når der spørges om, hvem det er, der skal bestemme, hvad der kan ankes, er det rigtigt, at det er ministeren. Det vil ske ad bekendtgørelsesvejen, men det er klart, at jeg er beredt til mundtligt eller i skriftlig form at redegøre for tankerne om, hvilke ting der fortsat skal kunne ankes, og hvilke der ikke skal kunne ankes.

Jeg takker også hr. Ole Henriksen for den sympati, han udtalte for hovedsigtet med lovforslaget.

I forbindelse med disse ankemuligheder skal jeg straks vende mig til hr. Dohrmann, som var nervøs for retssikkerheden og sagde, det er noget svævende noget. Ja, det vil retssikkerhed altid være. Det er et af de udtryk, der bruges meget i almen debat, men det vil aldrig lykkes nogen lovgivningsmyndighed eller nogen domstol én gang for alle at fastslå, hvad der er retssikkerhed på livets mangfoldige områder. Det er noget, der skifter med dommerne, det er noget, der skifter med lovgiverne, det er noget, der skifter med udviklingen, stemningen i befolkningen osv. Denne retssikkerhed er ikke nogen matematisk størrelse; jeg er sikker på, at der ikke er noget at være bange for.

Jeg skal endvidere over for hr. Dohrmann bekræfte, at der ikke er nogle smuglerier med hensyn til, at jeg skulle have ændret signaler om samarbejdet med amter og kommuner. Jeg kan tværtimod oplyse, at den aftale, der findes mellem staten, amterne og kommunerne om samarbejdet på vejområdet, netop er ved at blive fornyet. Vi har faktisk forhandlet færdig i fuld enighed, og der mangler nu kun en formel bekræftelse. De nye regler følger på det punkt, som hr. Dohrmann var inde på, helt og fuldt den metode, som hidtil har været anvendt.

Hr. Bilgrav-Nielsen hæftede sig ved en enkelt lang sætning. Jeg er heller ikke glad for lange sætninger og gør mit bedste for at udrydde dem, men jeg ved ikke, om jeg skal tage den omstændighed, at hr. Bilgrav-Nielsen kom lidt sent til forhandlingen her, som udtryk for, at han også – og han har jo haft travlt i disse dage – har manglet tid til at forberede en ordførertale om selve det, lovforslaget drejer sig om, for hans eneste bemærkning var at oplæse en paragraf og en bemærkning til paragraffen længere omme i teksten. Jeg tror, det vil være meget nemt for hr. Bilgrav-Nielsen at finde langt mere grave-rende eksempler i masser af love på et lovsprog, som skal læses og ikke bare høres oplæst. At dette her skulle være mere uforståeligt eller uegnet end så megen anden lovtekst, mener jeg ikke hr. Bilgrav-Nielsen har ret i, men jeg skal være opmærksom på det principielle i bemærkningen om, at vi skal være påpasselige med udformningen også af rent tekniske paragraffer.

Hr. Jens Otto Madsen sagde tre gange, at han ikke ville købe – ja, så sparer han jo de

[Ministeren for offentlige arbejder]

penge! Men jeg er helt sikker på, at det ikke kommer til at gå ud over omsætningen her i firmaet, for der skal nok blive handel ud af dette her. Det bliver nok snarere hr. Jens Otto Madsens og hans gruppes problem.

Det er korrekt, som jeg allerede har bekræftet, at det er ministeren, der skal afgøre, hvad man kan klage over, men der er, som jeg sagde til hr. Dohrmann, ting, som er så små og så uvigtige, at der må være en grænse for, hvor mange instanser man skal ulejlige for alligevel at nå til det samme resultat. Jeg mener, det er i fuld overensstemmelse med det, som dette folketing nu i lang tid og sikkert også nu har ønsket, nemlig at der skal lægges rimelig megen kompetence ud til kommuner og amter, altså de nære folkevalgte. Men det kan jeg forstå ikke er noget, der er hr. Jens Otto Madsens livret, for den nedgøring af Kommunernes Landsforening, han gav, viser jo, at han ikke har tillid til de folk, som borgerne vælger ude omkring. Det minder lidt om den forrige debat, der var under behandlingen af Grønlandsministerens 3 lovforslag, om, hvem der egentlig er klog nok til at vide, om folk gør det rigtige. Jeg har altså tillid til borgerne, og da jeg har tillid til borgerne sådan stort set, ikke til enhver borger – min tillid til hr. Jens Otto Madsen vil heller ikke indbringe den helt store omsætning – men da jeg altså generaliserende sagt har tillid til borgerne, har jeg selvfølgelig også tillid til de repræsentanter, disse borgere vælger sig, herunder ikke mindst kommunalbestyrelserne og den forening af kommunalbestyrelser, som Kommunernes Landsforening er. Men jeg må forstå det sådan, at hr. Jens Otto Madsen hellere vil have et diktatorisk system, hvor det er en eller anden central magt, der bestemmer det hele, og det kan han så drømme om eller rejse hen til, men her i landet vil vi altså gerne have frie valg, og vi vil have tillid til dem, som frie borgere sætter kryds ved, og som derfor repræsenterer dem.

Hr. Svend Heiselberg var inde på gennemførelse af ekspropriationer og en eventuel erstatning ved vejomlægninger. Om dette store spørgsmål har jeg til enhver tid og gentagne gange i mine par år som fungerende i mit nuværende job svaret udførligt, grundigt, og jeg mener selv beviskraftigt, og det er jeg parat til at gøre igen. Jeg har også været i korrespondance med udvalget om offentlige

arbejder, med enkelte medlemmer af folketinget og med mange andre instanser om det.

Jeg skal bare benytte lejligheden til at påpege over for hr. Svend Heiselberg, at der er meget andet end vejadgang og andre med ekspropriationer sammenhørende ting, som giver ændrede omsætnings- og handelsmuligheder, altså ændrede vilkår for udøvelse f.eks. af erhverv på et sådant sted. Mens hr. Svend Heiselberg talte, har jeg i farten lige noteret følgende: ved etablering af gågade, ved indførelse af ensretning, ved ombygning af ensretning, så den bliver modsat, ved nybyggerier af større omfang i et område, ved anlæg af omfartsveje og ved omlægning af færdselsruter sker der ofte meget, meget større ændringer i erhvervsvilkårene på et givet sted, og jeg tror ikke, det vil være muligt ved selv det snedigste og dygtigste embedsværk at udarbejde regler – og som hr. Dohrmann gerne vil have det, regler, der på alle måder beskytter retssikkerheden – for alle disse tilfælde, og hvad det vil være værd. Vi har domstolene til at fastsætte disse ting, og jeg tror ikke, det er muligt at indparagrafere mangfoldigheden af den slags sager på en sådan måde, at man kan slå op i det og konstatere, at når der sker den og den ændring, har man krav på det og det. Jeg har så sent som i denne sommer studeret dette emne meget grundigt, men jeg har ikke fundet nogen mulighed for det, og det har jeg både mundtligt og skriftligt redegjort for over for dem, der hidtil har henvendt sig, og det er jeg som sagt villig til at gøre igen.

Afsluttende skal jeg takke de ordførere, jeg her ikke har nævnt, og som har været blandt dem, der har givet forslaget rygvind. Da jeg havde dansk stil i min skoletid, lærte jeg, at en afslutning på en stil gerne måtte have en vis sammenhæng med begyndelsen, så man kunne se, at der var en disposition. Lad mig afslutte med at omtale embedsmændene, således som jeg gjorde det i mine bemærkninger til hr. Lerke. Også jeg føler, at embedsmændene har gjort et fortrinligt og grundigt stykke arbejde med forberedelse af denne lovgivning, og derfor kan jeg kun gratulere de pågældende til den gode modtagelse, lovforslaget har fået her.

Jens Otto Madsen (VS):

[Jens Otto Madsen]

Som hr. Dohrmann vil jeg gerne spørge ministeren, om han ikke kan præcisere, hvad det er for nogle sager, man nu ikke længere skal have adgang til at klage over. Det ville være dejligt, om ministeren kunne sige noget mere konkret fremfor det væveri, der er tale om her.

Ministeren taler om Kommunernes Landsforening, som var det de folkevalgte for-ening. Hvornår har Kommunernes Landsforening sidst forsvaret borgerne? Sidste gang den kom frem, var det for at indskrænke borgernes muligheder for at nedlægge små skoler i landdistrikterne. Nej, det er ikke, fordi jeg er ynder af diktatur eller af andet vrøvl fra ministerens side, men det er, fordi vi ser Kommunernes Landsforening som en hindring for, at kommunalbestyrelser kan tage selvstændige initiativer til en øget demokratisering eller kan forholde sig mere demokratisk generelt taget over for borgerne og deres klagemuligheder. Her optræder Kommunernes Landsforening med stokkemetoder over for kommuner, der skiller sig ud fra flokken.

Nu har ministeren en særlig forkærlighed for mig fra den første dag, jeg var i tinget; jeg tænker på Birkerød station-sagen. Ministeren snakker så meget om frihed, men på det kulturpolitiske område er det i hvert fald ikke frihed, der dominerer ministerens syn, men tværtimod en diktatorisk holdning over for malerier, som ikke er gjort færdige, og som derfor ikke kan vurderes. Jeg synes, det er lidt grinagtigt, at den kritik mod VS skal komme fra den siddende trafikminister.

Dohrmann (FP):

Jeg vil gerne takke for, at vi nu har fået ministerens ord for, at dele af vejdirektoratets funktioner ikke skal lægges ud til amterne.

Men tilbage til udtrykket »væsentlige retssikkerhedshensyn«. Ministeren udtrykte den store respekt for borgerne – det var ganske vist i en anden forbindelse, det var jo vedrørende de personer, de nu engang valgte – men den respekt for borgerne må efter ministerens opfattelse være ret så begrænset alligevel, for det, forslaget går ud på, er – jeg citerer direkte fra ministerens fremsættelsestale:

»Endelig indeholder lovforslaget en myndigelse til at begrænse adgangen til at klage til ministeriet over vejbestyrelsernes administration af loven i det omfang, dette kan ske uden at tilsidesætte væsentlige retssikkerhedshensyn.«

Når ministeren begrænser borgernes adgang til at klage, er det mere end rimeligt, at vi i folketinget får langt bedre uddybet, hvad ministeren egentlig mener med »væsentlige retssikkerhedshensyn«. Vi ved alle sammen, at der er mange, mange mennesker, som helt uden egen skyld kommer i klemme i systemet i dag. De er faktisk hjælpeløse, de kæmper mod det store maskineri, og de har ikke en chance. Den begrænsede ret, de har i dag, vil ministeren yderligere begrænse. Derfor synes jeg ikke, at det er noget, man kan tilsidesætte med sådan nogle almindelige bemærkninger. Det er ikke acceptabelt at vedtage en sådan lovgivning. Det er meget godt med alle disse saneringer, men vi skulle nødig komme derhen, at en minister eller måske oven i købet i den sidste ende en statsminister dirigerer hele foretagendet og borgerne kun har at makke ret, når enten den ene eller den anden minister har talt. Det, jeg frygter for med disse bemærkninger, er, at almindelige mennesker bliver skubbet endnu mere til side og yderligere får begrænset deres frihedsrettigheder.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Hvis ikke det fremgik klart nok af mit første indlæg, at jeg synes, det er et godt initiativ, der er taget med lovforslaget, vil jeg gerne give udtryk for det nu.

Når jeg havde lyst til at citere det afsnit, som jeg citerede, havde det lidt at gøre med, at jeg ret tydeligt husker en samtale, som ministeren havde med et større dagblad for nogen tid siden, da ministeren rundede et skarpt hjørne. Af samtalen fremgik det, at ministeren mente, at der her i salen var en ganske lille gruppe, som man kunne kalde for eliten, og at der var en temmelig stor tung ende, som end ikke var i stand til at læse og forstå et lovforslag. På vegne af denne sidste gruppe har jeg bare bedt ministeren om at udtrykke sig lidt lettere, lidt klarere i sine lovforslag, sådan at vi også kan være med.

[Ministeren for offentlige arbejder]

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Tak til hr. Bilgrav-Nielsen for hans gentagelse af hans og hans partis støtte.

Citatet fra interviewet var hakket lidt af, for jeg talte også om andre grupper herinde. Hr. Bilgrav-Nielsens evner til at læse og forstå det, han har for sig, ved han godt at jeg har den allerstørste respekt for. Men jeg tilluttede mig altså også paragraffer – selv paragraffer i brevskrivningshenseende har jeg saneret vældig meget. Jeg ved godt, at paragraffer er lidt mere konservative i sprog og tonefald, men jeg tog den jo også til mig før og lovede at være påpasselig.

Hr. Jens Otto Madsen må fuldstændig have misforstået noget. Det er hans anvendelse af ordet forkærlighed. Selv når det bruges med modsat fortegn, mener jeg ikke, det har nogen relevans. Det eneste forhold, jeg har haft til hr. Jens Otto Madsen forud for i dag, er, at jeg har besvaret et spørgsmål, han har stillet mig. Det er min pligt at gøre det. Jeg ville ikke slippe godt fra ikke at møde op og svare på det. At jeg siger min mening, lige så vel som hr. Jens Otto Madsen siger sin mening – det er altså modsatte meninger – ligger jo i sagens natur, men jeg tror ikke, jeg har generet hr. Jens Otto Madsen, således at han skal tale om forkærlighed i negativ betydning. Jeg er også i fremtiden til rådighed for hr. Jens Otto Madsen, således som det er hans ret og min pligt.

Hr. Jens Otto Madsen spørger på ny til, hvad det er for områder, som denne lovgivning søger at begrænse klageadgangen for. Jeg sagde før, at det måske var bedst for medlemmerne selv at få det i skriftlig form i udvalget, men jeg vil gerne sige her, at det generaliserende sagt drejer sig om sådanne forhold, som udpræget er af skønmæssig art, og hvor jeg ikke kan mene, at ministeren inde i Frederiksholms Kanal kan udøve et bedre skøn end de instanser og de politikere, der sidder nær ved de veje og de mennesker, det drejer sig om. Jeg gør mig i den slags ting – og der er mange af dem – umage for ikke gå imod lokale myndigheders afgørelser, hvis de ikke strider mod et eller andet, vi må finde betænkeligt for loves overholdelse, og det er sjældent det sker. Jeg forsøger kun at blande mig i sager, selv når der appelleres til mig, hvor lokale myndigheder er uenige. Det var

det, jeg talte om før. Jeg tror, det er i folketingets ånd, at der ikke skal være centralt styre på alle disse detailområder.

Jeg må igen gøre opmærksom på, at der er masser af ting, der ikke findes entydige svar på, f.eks. vejnavne og husnumre. Skulle en minister bedre kunne afgøre, hvad der er rimeligt end en kommunalbestyrelse og altså in casu vejbestyrelsen? Det mener jeg ikke er rimeligt. Derfor vil der ofte ved en vidtgående klageadgang været givet borgerne et håb om, at de kan få omstødt noget, som de i praksis slet ikke kan få omstødt. Derfor skal man ikke give dem en sådan narresut og bilde dem sådan noget ind.

Langt ud kommer hr. Dohrmann, når han vil have begrænset ministerens magt. Hr. Dohrmann sagde udtrykkelig, at det skal ikke være sådan, at folk skal makke ret, fordi den ene eller den anden minister har talt. Det er jeg enig i, men her begrænser vi netop ministerens magt og hans indblandingsmulighed og hans spillover og overordnet instans. Jeg må jo have misforstået – men det er der altså også mange andre der har – fremskridtspartiets politik og sigte fuldstændigt. For en række år siden skulle man have troet, at det var vand på fremskridtspartiets mølle, men her har vi en gruppeformand, som vil have, at ministeren skal beholde en art dommermyndighed i skønmæssige sager og opkaste sig til overautoritet over de lokale folkevalgte. Det er netop det, vi begrænser. Det fremmer det nære samfund, og det er også derfor, at mange partier har forstået, hvad det er, der står. Det vil nok også lykkes for hr. Dohrmann under sagens videre behandling.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Må jeg med ministerens sidste bemærkninger konstatere, at næsten samtlige klager, der er tilgået ministeren i den tid, han har siddet som minister, er røget direkte i papirkurven. Det er rent faktisk det, ministeren siger, når han siger, at ministeren skal følge lokale afgørelser, for det har de lokale myndigheder bedre forstand på end ministeren.

Jeg vil godt gentage, at masser af mennesker kommer i klemme. I dag har de en mulighed for at klage, som ministeren nu vil begrænse. O.k., med den holdning, ministe-

[Dohrmann]

ren har – hvis det virkelig har været tilfældet, at de er røget direkte ned i papirkurven – at da det kun er nogle almindelige borgere, der har klaget over lokale myndigheder, kan det være lige meget. Men vi må da i hvert fald håbe, at det ikke foregår sådan i samtlige ministerier. I det mindste burde ministeren udstikke nogle retningslinjer for, hvorledes det skulle være, og hvordan det skal administreres. Jeg synes, det er en grov tilsidesættelse af borgernes rettigheder ikke alene det, der står her, men så sandelig først og fremmest de sidste ting, ministeren sagde.

(Kort bemærkning).

Lenger (VS):

I forlængelse af det, som hr. Jens Otto Madsen har sagt, vil jeg godt med et konkret eksempel illustrere nogle af kommunernes problemer under den nuværende vejlovgivning, som man ikke har taget højde for med det foreliggende lovforslag.

Den kinesiske opdeling af vejbestyrelsesforholdene betyder, at de fleste borgere naturligvis opfatter kommunalbestyrelsen og kommunen som det sted, man skal klage til, hvis der er noget, man er utilfreds med, en vej, der er i uorden, en vej, der ikke er trafikikker, eller hvad det nu måtte være. Det belaster kommunerne utrolig meget, at uanset om det er en statsvej, en amtskommunal vej eller en primærkommunal vej, går alle henvendelser til primærkommunen. Det synes jeg er meget centralt, når man diskuterer, hvordan man skal aflaste kommunerne. Det er der ikke taget højde for i dette lovforslag. Jeg forstår, at ministerens kontakt til kommunerne har været via Kommunernes Landsforening, men denne belastning har Kommunernes Landsforening åbenbart ikke nævnt for ministeren.

En anden bemærkning, som jeg gerne vil føje til det, hr. Jens Otto Madsen har sagt, er om udformningen af § 44. Her indføres der en sondring mellem forskellige former for trafiksaneringer. Her vil jeg spørge ministeren, hvordan han egentlig vil sondre. Er det ikke sådan, at enhver trafiksanering, der laves af færdselsmæssige grunde, i virkeligheden også er en trafikal miljøforbedring? Det vil altid være begge dele, og det er umuligt at skelne mellem, om det nu er stk. 1 eller stk. 2, man skal bruge.

Til slut må det vist være en tilsnigelse, når ministeren ligestiller Kommunernes Landsforening med borgerne. Det er en offentlig forening, hvor offentlighedsloven, som den er formuleret nu i hvert fald, ikke gælder. Det er en forening, om hvem ministeren brugte udtrykket frie valg. Det er en forening, der faktisk er indirekte valgt og er en af de få offentlige instanser i dette land, hvor man har bevaret denne oldnordiske valgmåde. Derfor synes jeg, at begrebet frie valg var meget slet anbragt i lige præcis den forbindelse.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg har ikke nogle bemærkninger til hr. Lenger ud over den, at samarbejdsaftalen er fornyet i grundigt samarbejde mellem parter, der har tillid til hinanden, og det er altså ministeriet, Amdsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening, men jeg siger ikke, det er et fuldkomment stykke håndværk. I det hele taget forsøger vi at benytte regler og aftaler fleksibelt og på en forstandig måde, netop fordi, som jeg før sagde, livet er så mangfoldigt, at ikke alt kan bures inde i paragraffer, men selvfølgelig gør vi det uden at bryde paragrafferne.

Må jeg sige til hr. Dohrmann, at hans forståelse af det om papirkurven, hvor klagerne går hen, selvfølgelig er forkert. Det ved han også godt. Hvis han skulle være i tvivl, kan han spørge nogle af de mange hundrede, for ikke at sige tusinder, der har henvendt sig. Jeg tror ikke, at nogen vil sige, at deres henvendelser, enten det har været klager, ønsker, kritik eller andet, nogen sinde er blevet taget letsindigt på af mig.

Hr. Dohrmann taler til sidst om grov tilsidesættelse af borgernes sikkerhed. Jeg skal henvise til, hvad jeg tidligere har svaret hr. Dohrmann, og blot tilføje, at der tværtimod er tale om respekt for borgernes tillidsmænd og repræsentanter, som disse borgere selv har valgt. Derfor kan der slet ikke være tale om nogen form for tilsidesættelse. Jeg har alt sagt, at der er så mange af disse praktiske ting, som kun kan afgøres efter et skøn, og her finder jeg, enten jeg nu selv sidder i stolen, eller hvem som helst det måtte blive af mine efterfølgere, at man må sætte sig selv temmelig højt ved at hævde, at denne enkelte

[Ministeren for offentlige arbejder]

person bedre er i stand til at udøve skønnet end de valgte nære repræsentanter for borgerne. Det er kun småting og skønsmæssige sager, der er tale om, og det, at man bliver minister, giver ikke en større indsigt eller et bedre skøn til at afgøre den slags. Jeg er sikker på, at borgerne tværtimod vil føle sig særdeles velbetjent med de ændringer, der her er lagt op til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til udvalget om offentlige arbejder. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 19:

Forslag til folketingsbeslutning om færgefart.

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.
(Fremsat 16/10 84).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):**

Som alle implicerede vil vide, er det tredje gang, vi inden for et par år behandler dette forslag. Den eneste nyhed i denne omgang er pkt. 5, men det kan vi ikke tage stilling til isoleret, da det, der står deri, kunne tilgodeses på anden måde eller er knyttet til, at der findes en lovgivning af denne art. Hvad dette angår, skal jeg henvise til, hvad jeg havde lejlighed til at sige både ved første og anden fremsættelse af dette forslag. Jeg mener ikke, der til dato er indtruffet noget, som ændrer de bemærkninger, jeg har gjort tidligere. Jeg er heller ikke i stand til, skal vi sige at hitte

på nye argumenter. Det er altså ikke af disrespekt for forslagsstillerne eller deres intentioner, når jeg må gøre mit svar her så kort, som tilfældet er, men jeg vil hverken spille hr. Tommy Dinesens eller folketingets tid i øvrigt med at gentage, hvad jeg tidligere har sagt. Men det kan være, at vi om et års tid har fået nye beslutninger her i folketinget, som til den tid eventuelt kunne gøre det relevant at se på en sådan sag igen. Personlig – og jeg kan sige det samme på regeringens vegne – har vi meget stor ulyst til at lave nye koncessionsordninger, nye begrænsninger, nye administrationer og nyt regereri. Det betyder ikke, at det én gang for alle er udelukket, at noget sådant kunne blive nødvendigt, men da ulysten er stor, er afvisningen i denne omgang altså den samme som de tidligere to gange.

Lerke (S):

Jeg bliver nok ikke så gode venner med ministeren denne gang, men det får så være.

Nu er det forslag efterhånden en gammel kending, og socialdemokratiet har ikke ændret holdning til det problem. Vi mener stadig, at det indgår i en helhed om afklaring af øst-vest-trafikken. Vi mener stadig, at der er behov for en færgekonnessionslov for de indenlandske farvande, og vi vil se meget positivt på forslaget under udvalgsarbejdet.

Ikast (KF):

Til gengæld vil jeg også sige, at det konservative folkeparti heller ikke har ændret mening, siden dette forslag var fremme sidst. Den frie færdsel på havet og i havnene skal fortsat eksistere.

Der er kommet et nyt punkt, pkt. 5, som ikke var med sidst. Heri refererer man til Vognmandsruten. Netop her har vi et typisk eksempel på, at denne rute, såfremt SFs forslag bliver gennemført, aldrig ville være kommet til at eksistere. Det føler jeg er et bevis for, at dette beslutningsforslag er forkert.

På den anden side vil jeg give forslagsstillerne ret i det, de skriver i bemærkningerne til forslaget om Vognmandsruten, om tilkørselsvejene, om en trafikpolitisk lovgivning i øvrigt, men det hører ikke hjemme i dette forum. Man skal ikke begrænse trafikken på havene for at »redde« vejene.